

Teresia Skönström
Avdelningen för Miljö och teknik
Telefon: 08-508 263 80
teresia.skonstrom@stockholm.se

Till
Exploateringsnämnden 2013-06-13

Kontroll och uppföljning av båtuppläggningsplatser inom Stockholms stad - Miljödiplomering av båtklubbar. Motion (2012:25). Svar på remiss.

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden besvarar kommunstyrelsens remiss på motion, kontroll och uppföljning av båtuppläggningsplatser - miljödiplomering av båtklubbar, med exploateringskontorets tjänsteutlåtande.

Krister Schultz

Marita Anheim

Bakgrund

Remissbehandling

Kommunstyrelsen har remitterat motion (2012:25) om kontroll och uppföljning av båtuppläggningsplatser inom Stockholms stad – miljödiplomering av båtklubbar

till; Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Idrottsnämnden och Exploateringsnämnden, stadsdelsnämnden Hässelby-Vällingby, Norrmalm och Farsta samt SLK för yttrande senast den 21 juni 2013.

Ärendet

Institutet för tillämpad miljövetenskap (ITM) har gjort en studie av föroreningsnivån i marken vid båtuppläggningsplatser. Studien visar att de övre markskikten innehåller höga halter tungmetaller, PAH (polycykliska aromatiska kolväten) och TBT (Tributyltenn). Studien visar också att det föreligger risk, för spridning av ytliga föroreningar till recipient samt vid intag av jord och exponering av damm för människor.

Slutsatsen i ITMs rapport är att den traditionella skötseln av båtar (skrapning/slipning och därefter målning av skrovet med båtbottnfärg) bör omprövas och ersättas med metoder som innebär mindre användning av giftiga ämnen. Nationella regler som kan minimera giftspridning och minska hälsoriskerna för båtägare efterlyses. ITM överväger att båtuppläggningsplatser framöver bör vara anmälningspliktiga enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. ITM vill även att ansvarsfördelningen klargörs mellan enskilda båtägare/båtklubbar och kommuner/markägare beträffande det fortsatta arbetet med föroreningar i mark.

Motionären vill att staden undersöker föroreningsnivåerna i marken vid stadens båtuppläggningsplatser och påbörjar sanering innan det blir aktuellt med annan markanvändning på dessa områden. I arbetet bör båtklubbarna involveras genom till exempel miljöutbildning för medlemmar. Staden bör utfärda ett "Green card" till de båtklubbar som aktivt arbetar förebyggande t.ex. genom miljödiplomering av klubben. Motionären vill även att staden sätter upp kriterier för genomförande av miljödiplomering samt sätter upp normer för vilka produkter (båtbottnfärger) som ska fasas ut.

Information

1997 gjorde miljöförvaltningen en övergripande markundersökning av fem båtuppläggningsplatser i staden. Rapporten visade att både sediment och mark vid båtuppläggningsplatserna var förorenade av ett flertal ämnen. I mitten av 2000-talets gjordes en liknande undersökning och resultaten pekar på något lägre halter av föroreningar i marken. Exploateringskontoret har ganska god kunskap om vilka föroreningar och ungefärliga halter som finns i marken vid båtuppläggningsplatser och i sedimentet vid båthamnar eftersom staden och andra aktörer under senare år undersökt flera områden och vissa av dem har senare sanerats för att bebyggas med bostäder.

2013-05-20
TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR E2013-000-00737:1

Idrottsförvaltningen och exploateringskontoret arbetar just nu med att ta fram en policy för fritidsbåtliv.

Exploateringskontorets synpunkter

Att sanera marken på båtuppläggningsplatser och därefter fortsätta med samma markanvändning utan några restriktioner är ur ett ekonomiskt perspektiv inte att rekommendera då marken kommer att behövas saneras igen vid avveckling av verksamheten. När det blir aktuellt för ett område att ändra markanvändning från båtuppläggningsplats till t. ex. bostäder markundersöks alltid området och sanering sker så att marken kan användas enligt den nya detaljplanen.

De flesta båtuppläggningsplatserna är idag inte hårdgjorda (asfalterade) utan ofta bara grusade, vilket innebär att förorenat tvättvatten infiltreras i marken och på sikt lakas föroreningarna ut i recipienten. Lakbarheten för flera av de ämnen som förekommer vid målning av fritidsbåtar är måttlig vilket gör att spridningen till recipienten troligen är begränsad. Staden bör verka för att minimera spridningen av föroreningar från båtuppläggningsplatser till recipienter. Om det visar sig att risken för spridning av markföroreningar från båtuppläggningsplatser till närliggande recipient är stor då bör sanering övervägas innan markändvändningen ändras.

Exploateringskontoret anser att ansvarsfördelningen mellan båtklubbar och markägare bör klargöras då kontoret som markägare ser stora kostnader vid sanering av föroreningarna i mark och sediment vid ändrad markanvändning. Många båtbottnfärger som används och har använts innehåller ämnen som är skadliga för havs- och vattenmiljön. Reglerna för vad som tillåts har successivt skärpts genom åren. Det är viktigt att med olika åtgärder se till att användningen av skadliga färger minskar. Den nationella myndigheten Kemikalieinspektionen med ansvar för kemikaliekontroll arbetar med att godkänna båtbottnfärger och så bör förbli. Att staden skulle sätta upp normer för vilka produkter som ska fasas ut bedömer kontoret inte är realistiskt.

Informationskampanjer till båtklubbar om dess miljöpåverkan är bra, dock är det alltid svårt att nå ut till alla berörda båtägare. De båtklubbar som själva vill arbeta aktivt med miljöfrågor tex i form av miljödiplomering föreslås stöttas och premieras av staden.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) fick i juli 2011 uppdrag från regeringen att i samråd med Naturvårdsverket och Transportstyrelsen kartlägga och utreda miljöpåverkan av båtbottentvättning för att ta fram riktlinjer och riktvärden. I augusti 2012 presenteras HaVs i rapport (2012:10) riktlinjer för båtbottentvättning av fritidsbåtar. Målet är att i ökad utsträckning använda mekanisk rengöring som ett alternativ till båtbottnfärg på fritidsbåtar.

Exploateringskontoret anser att staden bör verka för att arbeta enligt HaVs intentioner. Spolplattor eller borsttvättar bör anordnas på lämpliga båtuppläggningsplatser inom staden främst inom Mälaren. Mälarens vatten är mycket skyddsvärt då den är dricksvattentäkt för flera miljoner människor och därför bör åtgärder prioriteras just här. På sikt bör detta leda till att fritidsbåtar som har sin hemmahamn i Mälaren inte bottenmålas utan skrovet rengörs på mekanisk väg vilket skulle minska mängden föroreningar till recipienten.

Slut